

ŠVP školní družiny

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Základní škola, Chrast, okres Chrudim

Ředitelka školy: Mgr. Lenka Bubínská

Vychovatelky: Hana Pátková, Leona Tesařová, Petra Dušková

Charakteristika ŠD

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. Není pokračováním školního vyučování a neměla by být chápána ani jako pouhá sociální služba, jako hlídání dětí. Pedagogická práce ve školní družině má svá specifika – dětem zabezpečuje odpočinek, relaxaci, ale i zajímavé využití volného času. Činnost ve školní družině by měla rozvíjet dítě v dovednostech důležitých pro život ve společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji. Děti se zde učí žít s ostatními, spolupracovat a tolerovat individualitu ostatních. Družina by měla posilovat osobnost každého jedince, pomoci mu najít se, profilovat a dosáhnout úspěchu. Největší roli zL_žž@centrum.czde hrají vhodná motivace, radost z činnosti, ctížadost, zvědavost a povzbuzování. Důležitou úlohu má školní družina i v prevenci sociálně patologických jevů. A nesmíme zapomínat ani na to, že dítě ,které právě absolvovalo školní vyučování, netouží potichu sedět a být „hodné“.

Umístění ŠD

Školní družina je umístěna přímo v budově základní školy. Každé oddělení využívá svou vlastní místnost. Máme s dispozici dětské a sportovní hřiště i tělocvičnu, které bohatě využíváme ke sportovním i rekreačním účelům.

Materiální podmínky a vybavení ŠD

ŠD je vybavena starším, ale vyhovujícím nábytkem, novými koberci v obou odděleních, starší televizí s DVD a radiomagnetofonem. Využíváme starší počítače ke hrám i k výuce. Tři z nich jsou sponzorské dary od rodičů. Stolní hry, stavebnice i hračky průběžně obměňujeme podle potřeby a zájmu dětí.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými vychovatelkami s pedagogickým vzděláním a dlouholetou praxí. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích: hudební výchova, sport, základy práce s počítačem, výtvarná činnost a práce s netradičními materiály, základy ručních prací.

Charakteristika dětí

Program ŠD je koncipován pro děti, které bydlí v Chrasti a přilehlých obcích. Vzděláváme

děti ve věku od 6 - 10 let, 1. - 4. ročník. ŠD mohou navštěvovat i starší nebo nezapsané děti, které přijely dříve do školy (ranní družina) nebo čekají po vyučování na autobus (odpolední družina), pokud počet dětí v daný okamžik nepřesáhne 25 dětí přítomných v jednom oddělení.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných ZŠ: Den otevřených dveří, akademie, vánoční výstava, kulturní vystoupení pěveckého sboru „Zvoneček“ pro obyvatele Domu s pečovatelskou službou. Několik let probíhá spolupráce „Zvonečku“ s MŠ Rosice a jejich Živým betlémem v předvánočním čase. Rodiče nám ochotně vypomáhají drobnými dárky, např.: barevné papíry, látky atd.

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI

Člověk a jeho svět

1. Místo kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů - jejich návštěvy (knihovna, městský úřad, policie, požární zbrojnice), orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti, beseda o našem městě – historie. Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (kompetence občanské).

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, kominakace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy - co děti zhlédly, slyšely, práce s internetem – vyhledávání informací. (Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální).

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (kompetence k trávení volného času).

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (kompetence k učení).

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Nové

pohybové hry

v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu. (kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské).

Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem (využití základních funkcí, dodržení základních pravidel bezpečné práce s hardwarem a softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou, zneužitím).

Informační gramotnost pro děti, již od šesti let (kompetence k učení).

Umění a kultura

Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky – krásna, vnímání světa a okolí. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvarů, barvy, gesta, mimiky. Umění se vyjádřit jazykem – dramatická výchova, obohacení emocionálního života. Použití nekonvenčních výtvarných technik, výstavy, módní přehlídky, nácvik kulturního pásma, dramatizace různých situací. (Kompetence komunikativní).

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Rozvoj osobnosti člověka

Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně).

Pochopení a uplatňování zásad demokracie – ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (každý má svá práva, ale i povinnosti).

Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.

Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů.

Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochrana.

Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. **KOMPETENCE K UČENÍ:** učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU:** všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
3. **KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE:** ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovídá vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými.
4. **SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE:** samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit- přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.
6. **KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU:** orientuje se v možnostech smysluplného využití volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času.

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ V ŠD

Plán je rozvržen do **4 bloků** na **4 roční období:** *Podzim, Zima, Jaro, léto.*

ÚKOLY: budou se plnit průběžně po celý rok, jsou určeny pro věkovou kategorii dětí 6 – 10 let

1. Vyrábění a malování ročních období.

2. Na vycházkách budeme poznávat okolí, významné budovy, orientovat se v čase, prostoru a znát pravidla silničního provozu (kom.č.1.,4.).
3. Zahrajeme si hry, ve kterých se vzájemně poznáme, osvojíme pravidla společenského chování (kom.č.2).
4. Naučíme se správně využívat svůj volný čas (kom.č.6).
5. Vydáme se do přírody za zvířátky a ptáky. Budeme pozorovat změny, určovat a chránit přírodu. Nasbíráme zvěři žaludy a kaštiny na zimu (kom.č.1).
6. Budeme pečovat o své zdraví, hygienu, otužovat se, hodně pít, cvičit, hrát každý měsíc novou hru v tělocvičně i v ŠD (kom.č.5).
7. Naučíme se základní funkce na počítači.
8. Budeme tvořit z různých materiálů i keramické hlíny, hrát divadlo, chodit na výstavy (kom.č.3), naučíme se písň se zaměřením na zvířata, přírodu.

1. blok – PODZIM - září, říjen, listopad

Náměty činností v průběhu podzimu:

Všechny výchovné složky se budou prolínat: společensko-vědní, přírodovědná, estetická, pracovní, tělovýchovná, hudebně-pohybová.

Poučení o bezpečnosti, seznamovací hry, orientace v okolí školy, v prostoru, čase, malujeme dopravní prostředky, modelujeme, stavíme svůj dům, pokoj, vyrábíme ježka, vycházky do přírody – určujeme, poznáváme, pozorujeme odlet ptactva, výstava ovoce a zeleniny, instalace ptačí budky, podzimní hry, jiné hry v komunitním kruhu, pohybové hry v tělocvičně nebo na hřišti, didaktické hry a kvízy – námět podzimu, vyrobíme draka, cvičíme relaxační cviky s hudbou, učíme se základy práce s počítačem.

Celodružinové akce:

- zajištění organizace školního roku, zápis dětí do ŠD, rozdělení úkolů vychovatelkám, projednání celoročního plánu ŠD, spolupráce s učiteli, účast na třídních schůzkách
- výstavka podzimních prací v prostorách ŠD
- přírodovědná hra: „Šipkovaná“
- promítání filmu „Ježourek“ a „Veverka Zrzečka“
- výstavka ovoce a zeleniny
- oslava Halloweenu, dlabání dýní – podzimní světíčka
- Puzzleiáda
- beseda o myslivosti
- Drakiáda
- vyrábíme na vánoční výstavu
- Zpívá celá družina – hudební odpoledne

2. blok – ZIMA - prosinec, leden, únor

Náměty činnosti v průběhu zimy

Poučení o bezpečnosti, pozorování ptáků v zimě, život okolo ptačí budky a co do krmítka, která zvířata spí v zimě, výrobky z přírodních materiálů, příprava masek na družinový karneval, zimní soutěže na sněhu, hra „Na lékaře“ - dramatizace různých situací, umět ošetřit drobná poranění, beseda o knize v městské knihovně, práce s papírem, modelujeme z keramické hlíny, vyrábíme dárky na Vánoce, sledujeme přírodovědné pořady.

Celodružinové akce

- Čertovský týden
- nácvik vánočního pásma k Živému betlému s MŠ Rosice
- zpěv vánočních koled pro Klub důchodců
- zimní výzdoba a výstavka prací dětí
- soutěž - „zimní stavba, legrační sněhulák...“
- sportování na sněhu a ledu
- příprava vánočních dáreků pro rodiče a učitele
- návštěva městského muzea – vánoční výstava
- vánoční besídka v ŠD – tradice vánočních zvyků
- příprava dáreků k zápisu pro budoucí prvňáčky
- masopustní karneval (výroba masek)

3. blok – JARO - březen, duben, květen

Náměty činnosti v průběhu jara

Vycházky městem a okolní přírodou, pozorování změn v přírodě, určování prvních jarních květin, rozhovory o počasí – koloběh vody v přírodě, zvířata a jejich mláďata, symboly Velikonoc, pracovní a výtvarné techniky, písničky o jaru, hry v ŠD i venku, ekologická výchova – ochrana přírody, povídání o oblékání – jak se mění šatník s ročním obdobím, hra „Na řemeslníky“ - profese rodičů a známých, poznáváme ptáky, kteří přiletěli z teplých krajín, soutěže - „Švihadlová princezna, Kuličkový král...“.

Celodružinové akce

- družinové DO-RE-MI
- jarní přírodovědné vycházky tématicky zaměřené
- jarní výzdoba prostor ŠD s pomocí dětí
- příprava na Velikonoce (zvyky a obyčeje, velikonoční výrobky)
- jarní úklid před ŠD
- péče o květiny v ŠD
- vyrábíme přáníčka ke Dni učitelů a ke Dni matek
- návštěva zámecké zahrady – prohlídka skleníků
- zábavná olympiáda v ŠD
- stezka zručnosti

- míčové hry

4. blok – LÉTO - červen

Náměty činnosti v průběhu léta

Přírodovědné vycházky s cílem poznat léčivé rostliny, četba knih o přírodě, pozorování včel – včelí matka, dělnice, trubci – rozdíl, poznáváme ptactvo kolem nás, sportujeme. Poučení dětí o bezpečnosti při koupání, opalování, bouřce, sběru lesních plodin atd. Slavnostní ukončení docházky dětí do ŠD, vyhodnocení, případné odměny. Poučení o bezpečném chování dětí v době letních prázdnin.

Celodružinové akce

- Den dětí ve školní družině - „Veselá olympiáda“
- opékání buřtíků
- švihadlové závody
- vodní bitva
- břišní tance
- rozloučení se školním rokem – návštěva cukrárny

Další vedená dokumentace v ŠD: Řád a režim školní družiny
Přehled výchovně vzdělávací činnosti
Docházková kniha na ranní družinu
Týdenní skladba zaměstnání